

Wikipedija

[[wikipedija]]

Što je Wikipedija?

- Wikipedija je projekt
- Wikipedija je enciklopedija
- Wikipedija je zajednica
- Wikipedija je slobodna
- Wikipedija je dokumentacija
- Wikipedija je organizacijsko središte

WIKIPEDIJA
Slobodna enciklopedija

Kako je nastala Wikipedija?

- Jimbo Wales
- Nupedia
- Wikipedija - 2001.
- Wikipedija na hrvatskom jeziku – 16. veljače 2003.

Tehnička podrška?

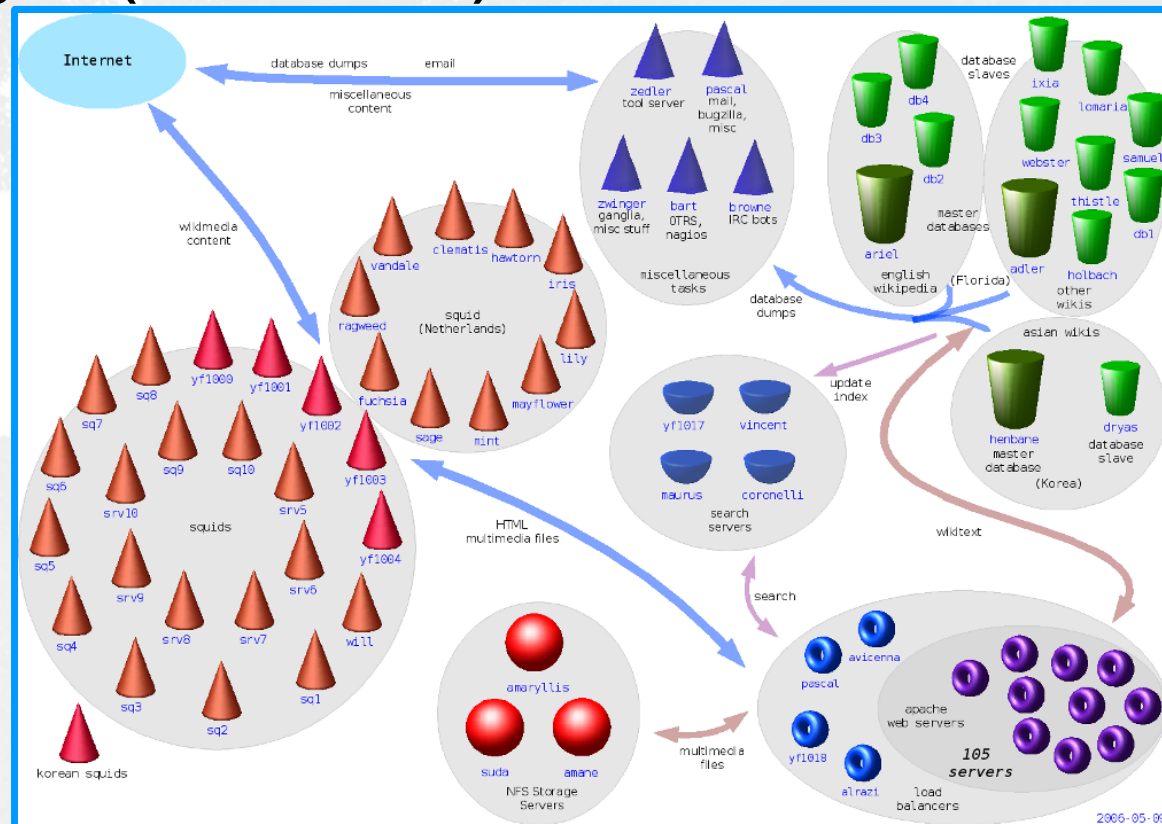
- MediaWiki – PHP (CMS)
- Apache web poslužitelji
- MySQL baza podataka
- Squid proxy

Serveri na Floridi, SAD.

Poslužitelji?

- Tampa, Florida ~300
- Amsterdam, Nizozemska ~26
- Seul, Južna Koreja (Yahoo!) ~23

Pregled konfiguracije servera

MediaWiki

- Brz razvoj
- Lokalizacija (podrška za druge jezike)
- HTML, JavaScript – skripte suradnika
- Prilagodljiv: ekstenzije, skripte
- Jednostavna sintaksa za uređivanje
- AJAX (kategorizacija)

Način surađivanja

- Otvaranje suradničkog računa
- Uređivanje – [uredi]
- Komunikacija - razmjena ideja i razmišljanja s drugim suradnicima

Tko su suradnici?

- Neprijavljeni (anonimni) – IP adrese
- Prijavljeni (suradničko ime) - prednost
- Administratori

Uređivanje – sintaksa

- Početni pojam masnim slovima – **"tri apostrofa"**
- Strane riječi "*kurziv*"
- **== Naslov ==**
=== Podnaslov ===
- **[[Poveznica]]**
- **[[Kategorija:Hrvatski gradovi]]**

Još sintakse ;o)

- 4 rijeke u gradu [[Karlovac|Karlovcu]]
- Međuwiki poveznica [[en:Zagreb]]

- Tablica

{|

|-

|}

- Slike: [[Slika:KartaHrvatske.jpg]]

Komunikacija na Wikipediji

- Stranice za razgovor uz članak
(*Razgovor:Korana*)
- Suradničke stranice za razgovor
(*Razgovor sa suradnikom:Jimbo Wales*)
- Stranice za općeniti razgovor
(*Wikipedija:Kafić*,
Wikipedija:Kafić/Tehnička pitanja ...)
- Elektronička pošta

Komunikacija izvan Wikipedije

- IRC kanali (chat) -
(freenode.net) #wikipedia-hr
- E-mail liste *lists.wikimedia.org*
- Blogovi *planet.wikimedia.org*
- Wiki susreti
- Wikimania - konferencija

O čemu se razgovara?

- Uređivanje članaka – ciljevi, ideje, organizacija
- O suradnicima – međusobna pomoć
- Nasumičan razgovor - socijalizacija

Što je važno?

- Zajednički cilj – osjećaj korisnosti
- Pripadnost i uspješnost
- Društvena prihvaćenost

Drugim riječima:

zajednica, zajednički rad,
zabava kroz koristan rad

Pouzdanost?

Izvori

- Provjerljivost

`<ref> literatura, stranica... </ref>`

Kako pratiti sadržaj?

- Prijavljeni suradnici – popis praćenja
- Nedavne promjene na Wikipediji
- Povijest stranice
- Doprinosi

Zlouporaba: vandalizmi?

- Nedavne promjene - praćenje
- Uvijek je netko prisutan – svaka izmjena se može vratiti
- Administrator može blokirati suradnika ili zaštititi stranicu
- Alati za vandalizme

Malo o brojkaama.#

- Wikipedija započeta 2001.
- Wikipedija na više od 260 jezika
- Na svim jezicima Wikipedija preko 11 milijuna članaka
- Wiki na engleskom: preko 2,6 milijuna
- Wiki na njemačkom: preko 800,000 tisuća

Usporedba

Wikipedija na engleskom jeziku

i

Wikipedija na njemačkom jeziku

Wikipedije regionalnih jezika

slovenski, bosanski, srpski, talijanski, mađarski

Wikipedija na hrvatskom jeziku?

- Započeta 16. veljače 2003. - **5 godina**
- Trenutačno preko 49.000 članak
- Više od 20.000 prijavljenih suradnika
- Mjesečni broj suradnika s uređivanjem: ~500
- Kvaliteta ispred kvantitete

Još malo o brojkama.#2

- Prva polovica 2008. - hr wiki **10%** suradnika s više od 10 uređivanja
- Usporedba: *bs-7,5%* *sr-6,3%* *it-6,1%* *sl-6,1%* *hu-6,4%*
- Po broju članaka: hr wiki u prvih **13%**
 - od ukupnog broja svih projekata,
hr wiki u prvih 8%

Zaklada Wikimedije

- Zaklada Wikimedije 2003.
 - Za podršku i organizaciju Wikipedije
- Zaklada je dobrotvorna i neprofitna
- Podrška na temelju donacije. Budžet za 2008.-2009. iznosio je 6 milijuna dolara
- Drugi projekti zaklade: Wikiknjige, Wikizvor, Wječnik, Wikicitat

Wikizvor

- Zbirka tekstova na hrvatskom jeziku u javnom vlasništvu
- Projekt započeo 2003.
- Što pripada i što ne pripada Wikizvoru?

Wikiknjige

- Kolekcija tekstova slobodnog pristupa
- Tekstovi edukacijskog karaktera
- Projekt započetak 2003.

Znanje za sve

- Poticanje suradnika na gradnju izvora informacija
- Izvor znanja na svim jezicima
- Oblikovanje globalne zajednice sa slobodnim znanjem
 - Slobodno sudjelovanje
 - Slobodan pristup
 - Slobodno od reklamiranja
 - Slobodna za korištenje na bilo koji način

Dakle...

[[Pitanja]] ?

Wikipedija

[[Wikipedija]]

Što je Wikipedija?

- Wikipedija je projekt
- Wikipedija je enciklopedija
- Wikipedija je zajednica
- Wikipedija je slobodna
- Wikipedija je dokumentacija
- Wikipedija je organizacijsko središte

Kako je nastala Wikipedija?

- Jimbo Wales
- Nupedia
- Wikipedija - 2001.
- Wikipedija na hrvatskom jeziku – 16. veljače 2003.

Tehnička podrška?

- MediaWiki – PHP (CMS)
- Apache web poslužitelji
- MySQL baza podataka
- Squid proxy

Serveri na Floridi, SAD.

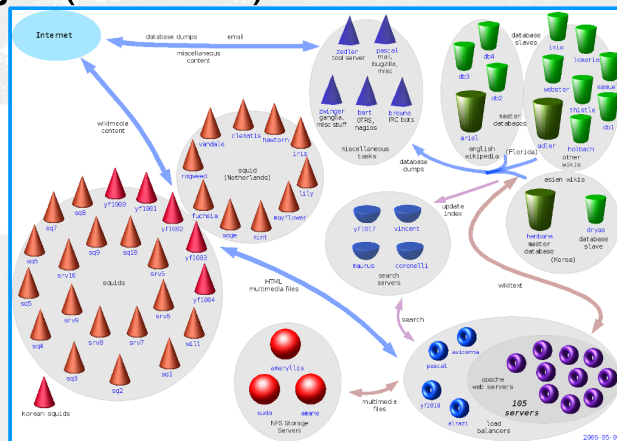

<http://hr.wikipedia.org> <http://hr.wikipedia.org> <http://hr.wikipedia.org> <http://hr.wikipedia.org> <http://hr.wikipedia.org>

Poslužitelji?

- Tampa, Florida ~300
- Amsterdam, Nizozemska ~26
- Seul, Južna Koreja (Yahoo!) ~23

Pregled konfiguracije servera

<http://hr.wikipedia.org> <http://hr.wikipedia.org> <http://hr.wikipedia.org> <http://hr.wikipedia.org> <http://hr.wikipedia.org>

MediaWiki

- Brz razvoj
- Lokalizacija (podrška za druge jezike)
- HTML, JavaScript – skripte suradnika
- Prilagodljiv: ekstenzije, skripte
- Jednostavna sintaksa za uređivanje
- AJAX (kategorizacija)

Način surađivanja

- Otvaranje suradničkog računa
- Uređivanje – [uredi]
- Komunikacija - razmjena ideja i razmišljanja s drugim suradnicima

Tko su suradnici?

- Neprijavljeni (anonimni) – IP adrese
- Prijavljeni (suradničko ime) - prednost
- Administratori

Uređivanje – sintaksa

- Početni pojam masnim slovima – **'''tri apostrofa'''**
- Strane riječi "*kurziv*"
- **== Naslov ==**
=== Podnaslov ===
- **[[Poveznica]]**
- **[[Kategorija:Hrvatski gradovi]]**

9

Još sintakse ;o)

- 4 rijeke u gradu `[[Karlovac|Karlovcu]]`
- Međuwiki poveznica `[[en:Zagreb]]`
- Tablica
 - `{`
 - `|-`
 - `}`
- Slike: `[[Slika:KartaHrvatske.jpg]]`

10

Komunikacija na Wikipediji

- Stranice za razgovor uz članak
(*Razgovor:Korana*)
- Suradničke stranice za razgovor
(*Razgovor sa suradnikom:Jimbo Wales*)
- Stranice za općeniti razgovor
(*Wikipedija:Kafić,*
Wikipedija:Kafić/Tehnička pitanja ...)
- Elektronička pošta

11

Komunikacija izvan Wikipedije

- IRC kanali (chat) -
(*freenode.net*) *#wikipedia-hr*
- E-mail liste *lists.wikimedia.org*
- Blogovi *planet.wikimedia.org*
- Wiki susreti
- Wikimania - konferencija

O čemu se razgovara?

- Uređivanje članaka – ciljevi, ideje, organizacija
- O suradnicima – međusobna pomoć
- Nasumičan razgovor - socijalizacija

Što je važno?

- Zajednički cilj – osjećaj korisnosti
- Pripadnost i uspješnost
- Društvena prihvaćenost

Drugim riječima:
zajednica, zajednički rad,
zabava kroz koristan rad

Pouzdanost?

Izvori

- Provjerljivost

`<ref> literatura, stranica... </ref>`

Kako pratiti sadržaj?

- Prijavljeni suradnici – popis praćenja
- Nedavne promjene na Wikipediji
- Povijest stranice
- Doprinosi

Zlouporaba: vandalizmi?

- Nedavne promjene - praćenje
- Uvijek je netko prisutan – svaka izmjena se može vratiti
- Administrator može blokirati suradnika ili zaštititi stranicu
- Alati za vandalizme

Malo o brojkama.#

- Wikipedija započeta 2001.
- Wikipedija na više od 260 jezika
- Na svim jezicima Wikipedija preko 11 milijuna članaka
- Wiki na engleskom: preko 2,6 milijuna
- Wiki na njemačkom: preko 800,000 tisuća

18

Usporedba

Wikipedija na engleskom jeziku

i

Wikipedija na njemačkom jeziku

Wikipedije regionalnih jezika

slovenski, bosanski, srpski, talijanski, mađarski

Wikipedija na hrvatskom jeziku?

- Započeta 16. veljače 2003. - **5 godina**
- Trenutačno preko 49.000 članak
- Više od 20.000 prijavljenih suradnika
- Mjesečni broj suradnika s uređivanjem: ~500
- Kvaliteta ispred kvantitete

Još malo o brojkama.#2

- Prva polovica 2008. - hr wiki **10%** suradnika s više od 10 uređivanja
- Usporedba: *bs*-7,5% *sr*-6,3% *it*-6,1%
sl-6,1% *hu*-6,4%
- Po broju članaka: hr wiki u prvih **13%**
– od ukupnog broja svih projekata,
hr wiki u prvih 8%

Zaklada Wikimedije

- Zaklada Wikimedije 2003.
 - Za podršku i organizaciju Wikipedije
- Zaklada je dobrotvorna i neprofitna
- Podrška na temelju donacije. Budžet za 2008.-2009. iznosio je 6 milijuna dolara
- Drugi projekti zaklade: Wikiknjige, Wikizvor, Wječnik, Wikicitat

22

Wikizvor

- Zbirka tekstova na hrvatskom jeziku u javnom vlasništvu
- Projekt započeo 2003.
- Što pripada i što ne pripada Wikizvoru?

23

Wikiknjige

- Kolekcija tekstova slobodnog pristupa
- Tekstovi edukacijskog karaktera
- Projekt započet 2003.

Znanje za sve

- Poticanje suradnika na gradnju izvora informacija
- Izvor znanja na svim jezicima
- Oblikovanje globalne zajednice sa slobodnim znanjem
 - Slobodno sudjelovanje
 - Slobodan pristup
 - Slobodno od reklamiranja
 - Slobodna za korištenje na bilo koji način

25

Dakle...

[[Pitanja]] ?

26